

2018 M.

Informacinis paketas apie CETA naudą Lietuvos įmonėms

**TEIKIAMA KARTU SU GALUTINE EUROPOS
SĄJUNGOS IR KANADOS LAISVOSIOS
PREKYBOS SUSITARIMO ĮGYVENDINIMO
POVEIKIO LIETUVOS ĮMONĖMS TYRIMO
ATASKAITA**

TURINYS

Turinys	2
Paveikslų ir lentelių sąrašas.....	3
Naudojamos santrumpos	4
1. Informacinis paketas apie CETA naudą Lietuvos įmonėms	5
1.1. Glausta informacija apie Kanadą.....	5
1.2. Europos Sąjungos ir Kanados laisvosios prekybos susitarimas (CETA)	6
1.2.1. Sutarties tikslas	6
1.2.2. Tarifų mažinimas.....	6
1.3. Lietuvos prekyba su Kanada	7
1.4. CETA poveikis Lietuvai	8
1.4.1. Poveikis Lietuvos ekonomikai.....	8
1.4.2. Poveikis atskiriems pramonės ir žemės ūkio sektoriams	9
1.4.3. Poveikis Lietuvos pramonės ir žemės ūkio gamintojų konkurencingumui	9
1.4.4. Poveikis užimtumui.....	10
1.5. Prekių eksporto į Kanadą potencialas	10
1.6. Paslaugų eksporto į Kanadą potencialas	11
1.7. Dalyvavimo viešuosiuose pirkimuose Kanadoje potencialas.....	12
1.8. Naudinga informacija ir praktiniai patarimai įmonėms	13
1.8.1. Institucinė pagalba į Kanadą eksportuoti siekiančioms Lietuvos įmonėms	13
1.8.2. Eksportuotojų į Kanadą registracijos sistema.....	15
1.8.3. Tarptautinių parodų svarba	15
1.8.4. Eksportą skatinančios finansinės priemonės	16
1.9. Eksporto į Kanadą nauda ir eksportuojančių įmonių sėkmės istorijos	18

PAVEIKSLŲ IR LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 paveikslas. Lietuvos eksportas į Kanadą	8
2 Paveikslas. Registracija REX sistemoje ir produkto kilmės deklaracijos pildymas.....	15
1 lentelė. Lietuvos eksporte dominuojančios prekės (mln. Eur), kurios pasižymi didžiausiu eksporto į Kanadą potencialu	10
2 lentelė. Lietuvos eksporte dominuojančios prekės (mln. Eur), kurios turi vidutinį eksporto į Kanadą potencialą	11
3 lentelė. Lietuvos eksporte dominuojančios paslaugos (mln. Eur), kurios pasižymi eksporto į Kanadą potencialu.....	12
4 lentelė. Viešųjų pirkimų galimybės Kanadoje	12
5 lentelė. Naudingi kontaktai eksportuojant į Kanadą.....	13
6 Lentelė. Naudingos nuorodos eksportuojant į Kanadą	14
7 Lentelė. Tarptautinės parodos Kanadoje	15
8 Lentelė. Informacija apie eksportą skatinančias finansines priemones.....	16
9 lentelė. Sėkmingo eksporto į Kanadą pavyzdys (1).....	18
10 lentelė. Sėkmingo eksporto į Kanadą pavyzdys (2)	18
11 lentelė. Sėkmingo eksporto į Kanadą pavyzdys (3)	19
12 lentelė. Sėkmingo eksporto į Kanadą pavyzdys (4)	19
13 lentelė. Sėkmingo eksporto į Kanadą pavyzdys (5)	19

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

BVP	Bendrasis vidaus produktas
CETA	Europos Sąjungos - Kanados išsamus ekonominis ir prekybos susitarimas
EK	Europos Komisija
ES	Europos Sąjunga
JAV	Jungtinės Amerikos Valstijos
MVĮ	Mažos ir vidutinės įmonės
NAFTA	Šiaurės Amerikos laisvosios prekybos susitarimas
REX	Registruotų eksportuotojų sistema

1. INFORMACINIS PAKETAS APIE CETA NAUDĄ LIETUVOS ĮMONĖMS

1.1. GLAUSTA INFORMACIJA APIE KANADĄ

Kanada yra *aktyvi pasaulinės politinės, karinės ir ekonominės sistemos dalyvė*. Šalis aktyviai dalyvauja misijose NATO organizacijos rėmuose, užtikrindama taiką ir stabilumą Rytų Europoje. Kanada vadovauja NATO sąjungininkų kariams Latvijoje; kanadiečių instruktoriai yra aktyviai išitraukę į Ukrainos karių apmokymą, įvairiapusį šios šalies karinių pajėgų rėmimą. Šios Kanados vykdomos operacijos aljanso rėmuose gerai iliustruoja aktyvų šalies vaidmenį prisidedant prie Baltijos ir aplinkinių regionų šalių saugumo stiprinimo, rodo Kanados, kaip partnerės, patikimumą bei dėmesį mūsų regionui.

Izoliuojantis Jungtinėms Valstijoms, *Kanada iš dalies perėmė didelę dalį tarptautinės atsakomybės ir lyderystės*, anksčiau tekdavusios JAV. Kanada inicijuoja išskastinį kurą naudojančių elektrinių atsisakymą, orientuojasi į ekologiškai tvaresnę ekonomiką, išlieka išsipareigojusi Paryžiaus klimato kaitos susitarimo nuostatoms. Šalis aktyviai ir nuosekliai pasisako už laisvą prekybą: deda pastangas, kad būtų išsaugota Šiaurės Amerikos laisvosios prekybos sutartis, neseniai baigė derybas su Australija, Brunėjumi, Čile, Japonija, Malaizija, Meksika, Naująja Zelandija, Peru, Singapūru ir Vietnamu dėl Ramiojo vandenyno šalių partnerystės susitarimo ir šiuo metu veda derybas su Indija ir Karibų regiono valstybėmis.

Kanada yra stabili demokratija. Valstybė yra federacija ir suskirstyta į 10 provincijų ir 3 teritorijas. Šalies karalius yra Jungtinės Karalystės monarchas, tvirtinantis Kanados ministrą pirmininką, kuris yra svarbiausia politinė šalies institucija.

Be to, kad pasižymi aktyviu veikimu svarbiausiose pasaulio organizacijose, lyderystės demonstravimu bei politiniu stabilumu, Kanada yra *auganti, klestinti ir skaidri rinka*.

- *Auganti*. Nuo 2000 m Kanados gyventojų skaičius kasmet padidėdavo vidutiniškai 1 proc. ir 2018 m. perkopė 37 mln.
- *Klestinti*. Kanada yra aukštos perkamosios galios valstybė. Pasaulio banko skaičiavimai rodo, kad Kanada pateko į didžiausių perkamosios galios paritetą gyventojui turinčių valstybių 20 – uką.
- *Skaidri*. Kanada yra skaidri rinka. Pagal Transparency International pateikiamus duomenis, Kanada patenka į aukščiausiu korupcijos suvokimo lygiu pasižyminčių valstybių 10 – uką. Tokie duomenys yra ypač aktualūs Lietuvos ir aplinkinių valstybių eksportuotojams, ieškantiems galimybių perorientuoti savo produkciją į saugesnes rinkas.

1.2. EUROPOS SĄJUNGOS IR KANADOS LAISVOSIOS PREKYBOS SUSITARIMAS (CETA)

1.2.1. SUTARTIES TIKSLAS

Sutarties pagrindinis tikslas – padidinti prekybos tarp ES ir Kanados apimtis ir prisidėti prie augimo ekonominio netikrumo metais. Europa 2020 strategija yra skirta skatinti augimą intensyvinant prekybą su atviromis ir skaidriomis pasaulio rinkomis, taip didinant ES ekonomikos konkurencingumą. Svarbu, kad CETA jau nėra senos kartos – vien tik muitus mažinantis laisvosios prekybos susitarimas, CETA:

- didina prieigos prie Kanados viešųjų pirkimų galimybes, nes suteikiama galimybė ES įmonėms dalyvauti ir provincijų skelbiamuose pirkimuose;
- skatina paslaugų eksportą;
- gerina darbo jėgos judėjimo galimybes sutarties šalims įsipareigojus pripažinti kitoje sutarties šalyje įgytas kvalifikacijas;
- sukuria institucines prielaidas Europos Sąjungos ir Kanados rinkų sinchronizacijai, taip gerindama abipusio geresnio priėjimo prie rinkų galimybes.

CETA žinoma, prisideda ir prie muitų mažinimo. Sutarties šalys įsipareigojo panaikinti muitus didžiajai daliai produktų iškart pradėjus taikyti sutartį arba laipsniškai per 3, 5 arba 7 metus. Muitų pašalinimas sumažina kaštus produkto tiekėjui ir leidžia produktui tapti konkurencingesniam rinkoje. Laisva prekyba, tikimasi, prisidės prie didesnės produktų įvairovės ir didesnio klientų pasirinkimo užtikrinimo. Tačiau susitarimas ir ypač bendras aiškinamasis dokumentas pabrėžia, jog susitariančios šalys išsaugo aplinkosaugos, maisto saugos, vartotojų apsaugos, darbuotojų apsaugos ir kitus iki laikino sutarties įsigaliojimo egzistavusius standartus¹.

1.2.2. TARIFŲ MAŽINIMAS

Tarifų sumažinimas yra vienas didžiausių, kokį ES yra pavykę pasiekti laisvosios prekybos sutarčių kontekste – 98,6 proc. Kanados ir 98,7 proc. ES muitų susitarimui laikinai įsigaliojus buvo eliminuota.

- **Pramonės sektorius.** Abi sutarties šalys susitarė panaikinti beveik visus muitus pramonės produktams pradėjus laikinai taikyti sutarties nuostatas. Automobilių pramonės prekės yra tarp nedaugelio produktų, kurių prekyba nebuvo visiškai liberalizuota iš karto po laikino sutarties įsigaliojimo. Be to, Kanada įsipareigojo per 7 metus atsisakyti tarifų taikymo laivams – tai palankiausias sąlygos, kuriomis Kanada yra įsipareigojusi prekybos partneriams. Remiantis 2009–2011 m. duomenimis, pilnai įgyvendinus CETA pagrindu prisiimtą muitų pramonės

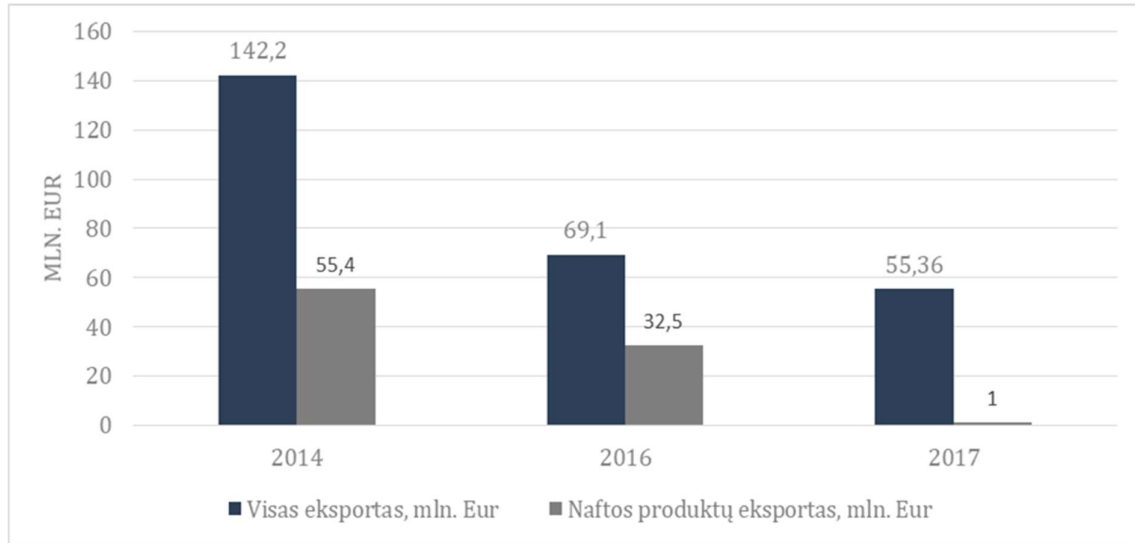
¹ CETA laikinai taikoma nuo 2017 m. rugsėjo 21 d.

produktams mažinimą, ES eksportuotojai kasmet vidutiniškai sutaupys 470 mln. eurų, o vidutiniai metiniai kanadiečių sutaupymai sieks maždaug 158 mln. eurų.

- **Žuvininkystės sektorius.** Abi šalys susitarė eliminuoti tarifus žuvų produktams. Jau ir iki susitarimo laikino įsigaliojimo, 76,4 proc. į Kanadą iš ES eksportuojamų žuvininkystės sektoriaus produktų nebuvo taikomi tarifiniai apribojimai. Susitarimui laikinai įsigaliojus, Kanada panaikino likusias tarifines kliūtis žuvininkystės sektoriaus produkcijai. Savo ruožtu ES panaikino 95,5 proc. Kanados žuvų produktams taikomų muitų iš karto po laikino susitarimo įsigaliojimo, o likusius 4,5 proc. įsipareigojo panaikinti per 7 metų laikotarpį. Šie duomenys leidžia teigti, jog praėjus 7 metams po laikino sutarties įsigaliojimo, prekyba žuvų produktais tarp sutarties šalių nebebus ribojama muitais.
- **Žemės ūkio sektorius.** Šiame sektoriuje liberalizacijos laipsnis yra mažesnis negu dviejuose jau aptartuose. Toks derybų rezultatas neturėtų stebinti – paprastai būtent žemės ūkio sektorių valstybės yra linkusios labiausiai saugoti tarifais. Kanada pašalino 90,9 proc. tarifų iš karto po CETA laikino įsigaliojimo, o po 7 metų nustos galioti iš viso 91,7 proc. muitų, taikytų į Kanadą įvežamiems žemės ūkio produktams. Kanada iki 18 tūkst. tonų per metus padidino į savo rinką įsileidžiamų ES sūrių kvotą. Tačiau Kanada neliberalizavo ir neliberalizuos prekybos vištienos, kalakutienos ir kiaušinių produktais. Svarbus ES derybų laimėjimas yra sutarimas, kad Kanada liberalizuos apdorotų žemės ūkio produktų, sudarančių didžiąją ES eksporto į Kanadą dalį, prekybą. Didžiausią apdorotų žemės ūkio produktų eksporto į Kanadą dalį sudaro vynai, spiritiniai gėrimai, konditerijos gaminiai, grūdiniai produktai, tokie kaip makaronai, sausainiai ir pan. ES, savo ruožtu, panaikino 92,2 proc. tarifų žemės ūkio produktams sutarčiai įsigaliojus laikinai, o po 7 metų ES įsipareigojo nebetaikyti muitų 93,8 proc. iš Kanados įvežamų žemės ūkio produktų. ES nemažins muitų vištienos, kalakutienos ir kiaušinių produktams, įvežamiems iš Kanados. Tačiau Kanada derybose laimėjo padidintas jautienos kvotas - ES į savo rinką įsileis apie 50 tūkst. tonų kanadietiškos jautienos kasmet.

1.3. LIETUVOS PREKYBA SU KANADA

2016 m. Lietuvos prekių ir paslaugų eksportas į Kanadą sudarė 69 mln. eurų arba tik 0,23 proc. viso Lietuvos eksporto. Skaičiuojant nuo Lietuvos prekių eksporto į trečiąsias (t. y. ES nepriklausančias) valstybes, Kanadai teko apie 0,7 proc. Lietuvos eksporto. Skaičiuojant nuo į Lietuvą iš trečiųjų (t. y. ES nepriklausančių) valstybių importuotų prekių vertės, Kanadai teko tik apie 0,2 proc. tokio importo.

1 PAVEIKSLAS. LIETUVOS PREKIŲ IR PASLAUGŲ EKSPORTAS Į KANADĄ

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis.

Tyrimo metu atliktos įmonių apklausos duomenys rodo, jog į Kanadą eksportuojančios įmonės pozityviai vertina galimybes didinti eksportą į Kanadą – eksporto į šią šalį augimo tikisi 70 proc. šiuo metu ten eksportuojančių apklaustų įmonių. Tiesa, ne visos įmonės sieja šį augimą su CETA sutarties įsigaliojimu. Vos 20,8 proc. eksporto į Kanadą augimo besitikinčių ir apie CETA girdėjusių įmonių nurodė, kad eksportas į Kanadą augs daugiausiai dėl minėto susitarimo. Tiesa, dar 50 proc. įmonių mano, kad susitarimas turės minimalų teigiamą poveikį eksporto į Kanadą apimtims.

1.4. CETA POVEIKIS LIETUVAI

1.4.1. POVEIKIS LIETUVOS EKONOMIKAI

Teigiamas postūmis Lietuvos eksportui taip pat padidins Lietuvos įmonių gaminamos produkcijos (prekių ir paslaugų) apimtį, o tai taip pat atsispindės augančiame BVP. Anksčiau Europos Komisijos užsakymu atliktos studijos rezultatų perkėlimas į Lietuvos kontekstą leidžia tikėtis, kad dėl CETA sutarties Lietuva 10 metų laikotarpiu papildomai sukurs virš 13 mln. eurų produkcijos arba beveik 7 mln. eurų pridėtinės vertės². Lūkesčius dėl teigiamo poveikio produkcijos apimtims sustiprina įmonių apklausos rezultatai, rodantys, kad 78,6 proc. įmonių, besitikinčių eksporto į Kanadą augimo, ketina arba didinti darbuotojų skaičių, arba kelti darbo našumą, kas reiškia, kad įmonės didins produkcijos apimtį, o ne vykdys eksporto perorientavimą į Kanadą iš kitų rinkų. Vis dėlto, nepasitvirtinus nuosaikioms prielaidoms, susijusioms su Kanados eksportu į Lietuvą ir vietinių komponentų naudojimu Lietuvos gamintojų produkcijoje, dėl CETA

² 2017 metų kainomis; dėl CETA sutarties poveikio sukurtas papildomas BVP sudarytų 0,002 proc. viso Lietuvos BVP.

sutarties poveikio Lietuvos ekonomikoje 10 metų laikotarpiu būtų sukurta virš 22 mln. eurų papildomos pridėtinės vertės.

1.4.2. POVEIKIS ATSKIRIEMS PRAMONĖS IR ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIAMS

Prekybos ir makroekonominių duomenų analizė leido išskirti prekių ir paslaugų grupes, kuriose matomas didžiausias eksporto į Kanadą potencialas. Tai tokios prekės, kaip maisto produktai, gėrimai ir tabako gaminiai, tekstilės gaminiai, drabužiai ir odos dirbiniai ir kt. Taip pat buvo išskirtos papildomos prekių ir paslaugų grupės, kurios irgi galėtų turėti, tik ne tokį ryškų, eksporto į Kanadą potencialą. Tai tokios prekės ir paslaugos, kaip žemės ūkio produktai, baldai, kompiuterių programavimo paslaugos ir kt. Tokias išvagas patvirtina ir atliktos įmonių apklausos rezultatai, rodantys, kad daugiausiai eksportuoja ir palankiausiai eksporto į Kanadą perspektyvas vertina maisto, baldų bei tekstilės pramonės atstovai, taip pat įrangos gamintojai, interneto svetainių bei programinės įrangos kūrimo paslaugas teikiančios įmonės.

Faktas, kad didžioji dalis atliktos apklausos dalyvių užsiima apdirbamąja gamyba ir eksportuoja prekes, o ne paslaugas, leidžia pozityvius lūkesčius, susijusius su augančiomis prekybos su Kanada apimtimis, didėjančiu Lietuvos įmonių konkurencingumu ir poveikiu užimtumui, pirmiausia sieti su apdirbamosios pramonės produktus gaminančiais, o ne paslaugas teikiančiais sektoriais. Anksčiau Europos Komisijos užsakymu atliktos studijos rezultatų perkėlimas į Lietuvos kontekstą taip pat leidžia tikėtis, kad didžiausias teigiamas poveikis (skaičiuojant pinigine išraiška) prognozuojamas apdirbamosios gamybos produkcijos ir pridėtinės vertės apimtims.

1.4.3. POVEIKIS LIETUVOS PRAMONĖS IR ŽEMĖS ŪKIO GAMINTOJŲ KONKURENCINGUMUI

Teigiami lūkesčiai dėl Lietuvos eksporto į Kanadą augimo tuo pačiu reiškia, kad Lietuvos gamintojai, gaminantys prekes ir paslaugas išskirtose grupėse, Kanados rinkoje taps labiau konkurencingi, kadangi pradės realizuoti čia savo produkciją arba plėsi eksporto apimtis. Šiuos lūkesčius pagrindžia verslo subjektų apklausos rezultatai, kurie rodo, kad 70 proc. apklaustų į Kanadą eksportuojančių įmonių tikisi eksporto į Kanadą augimo, o 38,3 proc. į Kanadą neeksportuojančių, tačiau apie CETA girdėjusių respondentų ketina pradėti eksportą į šią šalį, įsigaliojus susitarimui. Be to, apklausti verslo subjektai nesibaimina dėl galimo neigiamo Kanados gamintojų poveikio jų konkurencingumui Lietuvoje ir kitose ES šalyse – 85,6 proc. apie CETA girdėjusių respondentų teigė, kad Kanados įmonės jiems grėsmės nekelia, ir vos 4,2 proc. baiminasi prarasti dalį Lietuvos ar kitų ES šalių rinkos Kanados įmonėms.

CETA susitarimas taip pat turės tam tikrą poveikį Lietuvos investicijoms Kanadoje. Įmonių apklausos rezultatai parodė, kad didžioji dalis (87,5 proc.) į Kanadą eksportuojančių respondentų iki šiol nėra investavę Kanadoje. 25 proc. apklaustų į Kanadą eksportuojančių įmonių turi planų investuoti ar didinti savo investicijas Kanadoje ir pusės šių įmonių planams investuoti įtakos turės laisvosios prekybos susitarimas. 15 proc. į Kanadą neeksportuojančių ir apie CETA girdėjusių respondentų teigia, kad laisvosios prekybos susitarimas juos paskatins ne tik pradėti eksportą į Kanadą, bet ir investuoti šioje šalyje. Tokie rezultatai rodo nedidelį teigiamą laisvosios prekybos susitarimo poveikį Lietuvos investicijoms Kanadoje.

1.4.4. POVEIKIS UŽIMTUMUI

Anksčiau Europos Komisijos užsakymu atliktos studijos rezultatų perkėlimas į Lietuvos kontekstą leidžia tikėtis, kad dėl CETA sutarties Lietuvoje bus sukurta bent apie 50 darbo vietų. Nors toks skaičius gali pasirodyti santykinai mažesnio reikšmingumo, reikia įvertinti, kad CETA sutartis yra viso labo prekybos barjerų naikinimas, o ne dešimtis ar šimtus milijonų eurų apimanti investicinė programa.

Be to, įvertintas poveikis yra grindžiamas nuosaikiomis prielaidomis, susijusiomis su Kanados eksportu į Lietuvą ir vietinių komponentų naudojimu Lietuvos gamintojų produkcijoje. Tokioms nuosaikioms prielaidoms nepasitvirtinus, dėl CETA sutarties poveikio Lietuvos ekonomikoje būtų 160 darbo vietų daugiau nei nesant CETA sutarties.

1.5. PREKIŲ EKSPORTO Į KANADĄ POTENCIALAS

Palyginus Kanados importe ir Lietuvos eksporte dominuojančias prekių grupes, buvo išskirtos grupės, kuriose matomas didžiausias eksporto į Kanadą potencialas (žr. lentelę Nr. 1). Tai tokios prekės, kaip maisto produktai, gėrimai ir tabako gaminiai, tekstilės gaminiai, drabužiai ir odos dirbiniai ir kt.

1 LENTELĖ. LIETUVOS EKSPORTE DOMINUOJANČIOS PREKĖS (MLN. EUR), KURIOS PASIŽYMI DIDŽIAUSIU EKSPORTO Į KANADĄ POTENCIALU

Prekės	Eksportas į trečiąsias šalis	Eksportas Viso	Eksporto dalis bendrame vartojime, proc ³ .
10-12 Maisto produktai, gėrimai ir tabako gaminiai	1000	3041	31 proc.
13-15 Tekstilės gaminiai, drabužiai ir odos dirbiniai	649	1312	47 proc.
19 Koksas ir rafinuoti naftos produktai + 20 Chemikalai ir chemijos pramonės gaminiai	2198	6485	51 proc.
24 Pagrindiniai metalai	87	281	31 proc.
25 Metalų gaminiai, išskyrus mašinas ir įrenginius	352	697	40 proc.
26 Kompiuteriniai, elektroniniai ir optiniai gaminiai	501	1013	46 proc.
27 Elektros įranga	757	1093	66 proc.
28 Niekur kitur nepriskirtos mašinos ir įranga	1451	1826	60 proc.
29 Variklinės transporto priemonės, priekabos ir puspriekabės	622	1030	44 proc.
30 Kitos transporto priemonės ir įranga	65	189	31 proc.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento ir Kanados statistikos tarnybos duomenimis.

³Iš ekonomikos eksportuojamų atitinkamų prekių dalis (matuojama procentais) nuo ekonomikoje pagamintų ir į ją importuotų prekių, taigi visų tam tikros rūšies prekių ekonomikoje.

Taip pat buvo išskirtos papildomos prekių grupės, kurios irgi galėtų turėti eksporto į Kanadą potencialą, tik ne tokį ryškų (žr. lentelė Nr. 2). Tai tokios prekės, kaip žemės ūkio produktai, baldai ir kt.

2 LENTELE. LIETUVOS EKSPORTE DOMINUOJANČIOS PREKĖS (MLN. EUR), KURIOS TURI VIDUTINĮ EKSPORTO Į KANADĄ POTENCIALĄ

Prekės	Eksportas į trečiąsias šalis	Eksportas Viso	Eksporto dalis bendrame vartojime, proc.
01 Žemės ūkio, medžioklės produktai ir susijusios paslaugos	1134	1607	39 proc.
16 Mediena bei medienos ir kamštienos gaminiai bei dirbiniai (išskyrus baldus); gaminiai iš šiaudų ir pynimo medžiagų	249	756	41 proc.
17 Popierius ir popieriaus gaminiai	212	382	33 proc.
22 Guminiai ir plastikiniai gaminiai	308	866	41 proc.
23 Kiti nemetalo mineraliniai produktai	181	314	26 proc.
31-32 Baldai; kitos pagamintos prekės	713	1729	54 proc.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento ir Kanados statistikos tarnybos duomenimis.

Atliktos palyginamosios analizės išvalgos yra panašios į kituose šaltiniuose skelbiamas išvadas. Pavyzdžiui, vienas iš šaltinių teigia, kad perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Kanadą yra medienos ir baldų pramonė, chemijos pramonė, inžinerinės pramonės sektoriai; kiti aukštos pridėtinės vertės sektoriai (veikiantys kompiuterinių technologijų, lazerių ir mokslinės įrangos, farmacijos ir medicinos, biotechnologijų vertės grandinėse)⁴. Be to, tokias išvalgas patvirtina ir atliktos įmonių apklausos rezultatai, rodantys, kad daugiausiai eksportuoja ir palankiausiai eksporto į Kanadą perspektyvas vertina maisto, baldų bei tekstilės pramonės atstovai, taip pat įrangos gamintojai.

1.6. PASLAUGŲ EKSPORTO Į KANADĄ POTENCIALAS

Lietuvos statistikos departamento skelbiamos panaudojimo lentelės atskleidė Lietuvos eksporte (atskirai išskiriant trečiąsias, t. y. ne ES šalis) dominuojančias paslaugas (žr. lentelę Nr. 3). Eksporto statistika rodo, kad Lietuva daugiausiai eksportuoja transporto, turizmo ir verslo paslaugas. Taip pat kompiuterių programavimo ir susijusias paslaugas, t. y. tai, ką gausiai importuoja Kanada.

⁴Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, VŠĮ „Versli Lietuva“, *Lietuvos tikslinės eksporto rinkos: galimybių analizė ir verslo iššūkiai*. 2016 m. balandžio 13 d. http://www.verslilietuva.lt/uploads/media/5719ba37694e4/Lietuvos_tikslines_eksporto_rinkos_ataskaita.pdf

3 LENTELĖ. LIETUVOS EKSPORTE DOMINUOJANČIOS PASLAUGOS (MLN. EUR), KURIOS PASIŽYMI EKSPORTO Į KANADĄ POTENCIALU

Paslaugos	Eksportas į trečiąsias šalis	Eksportas Viso	Eksporto dalis bendrame vartojime, proc.
I Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugos 55 + 56	60	116	12 proc.
58 Leidybos paslaugos	97	145	42 proc.
62-63 Kompiuterių programavimo, konsultacinės ir susijusios paslaugos; informacinės paslaugos	47	135	14 proc.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis Lietuvos statistikos departamento ir Kanados statistikos tarnybos duomenimis.

CETA gerina darbo jėgos judėjimo galimybes sutarties šalims išsipareigojus pripažinti kitoje sutarties šalyje įgytas kvalifikacijas. Tačiau apskritai, paslaugų eksporto potencialas yra mažesnis negu prekių. Remiantis tyrimo metu vykdytos įmonių apklausos duomenimis galima teigti, jog tik 7,5 proc. į Kanadą eksportuojančių apklaustų Lietuvos įmonių nurodė eksportuojančios paslaugas, o 1 įmonė – tiek prekes, tiek paslaugas. Pažymėtina, kad 13,5 proc. šiuo metu prekes į Kanadą eksportuojančių įmonių ketina pradėti ir paslaugų eksportą. Apklaustos į Kanadą paslaugas eksportuojančios įmonės nurodė ten teikiančios interneto svetainių kūrimo, paieškos sistemų optimizavimo bei ekspedijavimo paslaugas.

Verta pažymėti ir tai, jog CETA išsaugo ES ir jų šalių narių teisę joms priimtiniu būdu organizuoti viešųjų paslaugų, tokių kaip sveikatos apsauga, švietimas, komunalinės paslaugos ir kt. tiekimą. Tai reiškia, kad ES valstybės narės gali ne tik privatizuoti, centralizuoti ar pasirinkti tarpinį viešųjų paslaugų tiekimo būdą, bet ir bet kada jį keisti.

1.7. DALYVAVIMO VIEŠUOSIUOSE PIRKIMUOSE KANADOJE POTENCIALAS

CETA atveria kelią Europos Sąjungos įmonėms dalyvauti net tik federaliniuose, bet ir provincijų lygmenyje vykdomuose viešuosiuose pirkimuose. Galimybė dalyvauti provincijų viešuosiuose pirkimuose yra labai svarbi, nes jų rinka yra maždaug dvigubai didesnė išlaidų potencialu už federalinę. Įmonės iš ES yra pirmosios ne Kanados įmonės gavusios teisę dalyvauti Kanados provincijų viešuosiuose pirkimuose. Ši galimybė egzistuoja jau dabar, nors provincijose dar nėra sukurti teisiniai mechanizmai, leidžiantys efektyviai spręsti ginčus tarp provincijų ir pirkimo rezultatus kvestionuojančio investuotojo. Todėl prieš dalyvaujant pirkimuose svarbu išaiškinti teisinę provincijos parengtį.

4 LENTELĖ. VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ GALIMYBĖS KANADOJE

Viešųjų pirkimų lygmuo	Nuoroda
Federalinis	https://buyandsell.gc.ca/procurement-data/tenders
Provincijų	https://canadabusiness.ca/
Provincijų	http://www.rfp.ca/

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting.

Remiantis atliktos įmonių apklausos duomenimis, apie trečdalis apklaustų į Kanadą eksportuojančių įmonių nurodė ketinančios dalyvauti Kanados viešuosiuose pirkimuose. Trečdalis apklaustų į Kanadą neeksportuojančių įmonių taip pat nurodė siekį dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Be to, viešieji pirkimai yra puiki galimybė Lietuvos įmonėms plėstis Kanados rinkoje arba įžengti į ją. Tačiau verta atkreipti dėmesį ir į tai, kad Kanados įmonės gaus priėjimą prie Europoje vykdomų viešųjų pirkimų, todėl konkurencija turėtų aštrėti.

1.8. NAUDINGA INFORMACIJA IR PRAKTINIAI PATARIMAI ĮMONĖMS

1.8.1. INSTITUCINĖ PAGALBA Į KANADĄ EKSPORTUOTI SIEKIANČIOMS LIETUVOS ĮMONĖMS

Kanada yra Lietuvos įmonių gana menkai ištyrinėta ir gana heterogeniška rinka. Norint į ją patekti yra labai svarbu išmanyti socialinį, politinį, ekonominį ir net lingvistinį kontekstus, kurie provincijose yra gana skirtingi. Todėl eksporto planavimo pradžioje ypatingai svarbu gauti kokybišką ir visapusišką informaciją. Norint pasiekti šį tikslą patartina pasitelkti lentelėse Nr. 5 nurodomus naudingus kontaktus ir Nr. 6 pateikiamas nuorodas.

5 LENTELĖ. NAUDINGI KONTAKTAI EKSPORTUOJANT Į KANADĄ

Vardas pavardė	Pareigybė	Telefonas	El. paštas
LR ambasados Kanadoje darbuotojai			
Darius Pranckevičius	Ambasadorius Kanadoje	+1 613 567 54 58	amb.ca@urm.lt
Julijus Rakitskis	Ambasados Kanadoje ministras patarėjas, atsakingas už ekonomikos klausimus	+1 613 567 54 58	julijus.rakitskis@urm.lt ; amb.ca@urm.lt
LR garbės konsulai Kanadoje			
Paul Victor Kuras	Generalinis Garbės konsulas Toronte	+1 416 538 2992	pvk@rogers.com
Christopher Juras	Garbės konsulas Vankuveryje	+1 604 999 1904	chrisjuras@telus.net
Arūnas Staškevičius	Garbės konsulas Monrealio mieste ir Kvebeke	+1 450 347 0583; +1 514 497 0622	astaskev@primus.ca
Anthony Romas Kasper	Garbės konsulas Kalgaryje	+1 403 245 8669	tonykasper@shaw.ca

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting.

Viršuje minimų Lietuvos atstovų kompetencija ir žinios leistų suteikti pagalbą į Kanadą eksportuoti ketinančiam Lietuvos verslui. Lietuvos ambasada Kanadoje disponuoja informacija apie naujausius pokyčius, atsiradusius dėl CETA. Lietuvos ambasados pagalba būtų naudinga ieškant prekybos agentų, kurie padėtų į juos besikreipusių įmonių produkcijai įsitvirtinti Kanados rinkoje ar padėti vertinant norimos eksportuoti produkcijos potencialą įvairioje Kanados rinkoje. Pavyzdžiui, produktas turintis potencialą vienoje provincijoje gali turėti labai mažą paklausą kitoje. Provinciją patartina išsirinkti ir dėl kitos priežasties – tarp provincijų egzistuoja nemažai tarifinių ir netarifinių kliūčių, kurios varžo prekybą.

Įmonės taip pat gali kreiptis į Europos Sąjungos prekybos rūmus Toronte (angl. European Union Chamber of Commerce in Canada). Jie gali parengti verslo misijas ir suteikti kitas į Kanados rinką ateiti norinčias įmones dominančias paslaugas. Tačiau šios institucijos paslaugos yra gana imlios finansiniams ištekliams.

Lietuvoje eksportą į Kanadą planuojančioms įmonėms aktualią informaciją gali suteikti atsakingos LR institucijos, ypač Užsienio reikalų ministerija ir Muitinės departamentas. Taip pat pasirenkti gali padėti LR Ūkio ministerijos įsteigta įmonė „Versli Lietuva“, teikianti eksporto diagnostikos paslaugas. Diagnostikos metu įmonei padedama pasirinkti eksporto rinką, konsultuojama prekių paruošimo eksportui klausimais, teikiamos rekomendacijos apie eksporto rinkodarą ir prekės ženklo komunikaciją ir kt.

Lentelėje Nr. 6 pateikiamas sąrašas nuorodų į Lietuvos, ES ir Kanados institucijų puslapius, kuriose patalpinta eksportuotojams naudinga informacija.

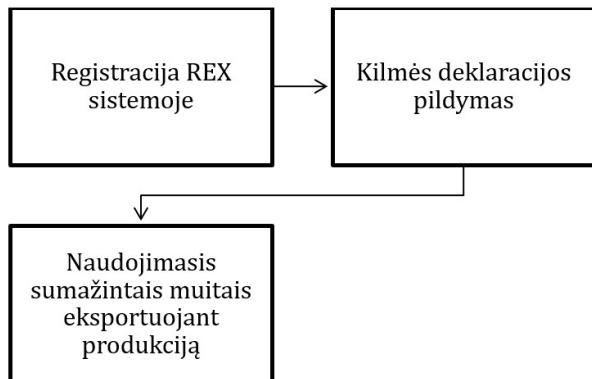
6 LENTELĖ. NAUDINGOS NUORODOS EKSPORTUOJANT Į KANADĄ

NUORODOS	
http://madb.europa.eu/	Rinkos prieigos duomenų bazėje pateikiama informacija ES eksportuotojams apie importo sąlygas trečiosiose šalyse: <i>muitai, mokesčiai, reikalingos muitinės procedūros, statistika apie prekybą tarp ES ir ne-ES šalių, informacija apie prekybos kliūtis ir kt. Taip pat pateikiama informacija apie ES taikomus muitus.</i>
http://www.cust.lt/web/guest/verslui	Lietuvos Muitinės aktuali informacija verslui ir privatiems asmenims.
http://litarweb.cust.lt/	Lietuvos Muitinės duomenų bazė apie ES muitus ir nacionalinius mokesčius bei kai kuriuos importo ir eksporto draudimus ir apribojimus.
https://www.urm.lt/default/lt/lietuva-kanada	Užsienio reikalų ministerijos informacija apie dvišalę Lietuvos ir Kanados prekybą.
http://litarweb.cust.lt/	Lietuvos Muitinės duomenų bazė apie ES muitus ir nacionalinius mokesčius bei kai kuriuos importo ir eksporto draudimus ir apribojimus.
https://www.ic.gc.ca/app/scr/tdst/tdo	Kanados inovacijų, mokslo ir ekonominio vystymosi departamento duomenų bazė, išskirstanti Kanados importą tiek pagal produktus, tiek pagal sektorius. Suteikiama galimybė pasirinkti visos šalies arba atskirų provincijų importą norimu laikotarpiu.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

1.8.2. EKSPORTUOTOJŲ Į KANADĄ REGISTRACIJOS SISTEMA

2 PAVEIKSLAS. REGISTRACIJA REX SISTEMOJE IR PRODUKTO KILMĖS DEKLARACIJOS PILDYMAS

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting

Informacinio paketo rémuose paminétina, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja tvarka, pagal kurią eksportuotojams, eksportuojantiems prekes arba paslaugas vertas daugiau negu 6000 EUR, yra privaloma užsiregistruoti prekių kilmės sertifikavimo sistemoje REX. Nuo minétos datos ši registracija ir kilmės deklaracijos užpildymas yra vienintelis būdas gauti CETA teikiamas prekybos preferencijas. Eksportuoti siekianti įmonė privalo užpildyti prašymą suteikti registruotojo eksportuotojo (REX) statusą ir perduoti dokumentą Muitinės departamentui. Remiantis kilmės deklaracija, kilmės taisyklės atitinkančios prekės yra traktuojamos pagal palankesnius, CETA įtvirtintus prekybos tarifus.

1.8.3. TARPTAUTINIŲ PARODŲ SVARBA

Tarptautinės parodos yra itin naudingos siekiant galutinai apsispręsti dėl produkcijos eksporto, užmegzti ryšius su potencialiais importuotojais ir eksportuoti padedančiais prekybos agentais.

7 LENTELĖ. TARPTAUTINĖS PARODOS KANADOJE

Parodos pavadinimas	Sektorius	Nuoroda
Global Petroleum Show	Iškastinis kuras ir jo produktai	https://globalpetroleumshow.com/
PDAC Convention	Iškastinis kuras ir jo produktai	http://www.pdac.ca/convention
The Travel and Vacation Show	Turizmas	http://www.travelandvacationshow.ca/
Canadian Manufacturing Technology Show	Gamyba	http://cmts.ca/

Woodworking Machinery & Supply Expo	Medienos apdirbimas	https://www.woodworkingnetwork.com/woodworking-industry-events-calendar/2017-Woodworking-Machinery--Supply-Expo-263498791.html
Construct Canada	Statyba	https://www.tradefairdates.com/Construct-Canada-M1123/Toronto.html
SIAL Canada ⁵	Žemės ūkis	https://sialcanada.com/en/
SIAL Paris ⁶	Žemės ūkis	https://www.sialparis.com/

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting.

Lietuvos žemės ūkio produkcijos eksportuotojai ypač turėtų atkreipti dėmesį į paskutinę mugę. Ji vyksta Europoje, Paryžiuje, tačiau joje dalyvauja nemažai Kanados verslo atstovų. Informaciją ir rekomendacijas apie parodas, kurios iš jų konkrečiai įmonei būtų naudingiausios taip pat galima gauti užmezgus kontaktus su ankstesniame poskyryje nurodomų institucijų atstovais. Be to, tarptautinių parodų naudą patvirtina ir tyrimo metu atliktos įmonių apklausos rezultatai. Daugiau nei pusei (55 proc.) į Kanadą eksportuojančių įmonių, dalyvavusių apklausoje, pradėti eksportą labiausiai padėjo tarptautinėse parodose užmegzti ryšiai.

1.8.4. EKSPORTĄ SKATINANČIOS FINANSINĖS PRIEMONĖS

Prieš pradėdant eksporto veiklą svarbu apsvarstyti galimybę pasinaudoti pagal ES struktūrinių fondų priemones skiriamomis lėšomis. BGI Consulting ekspertai, remdamiesi „Versli Lietuva“ pateikta informacija, išskyrė 6 eksportą skatinančias finansines priemones (žr. lentelę Nr. 8). Dalis jų yra nukreipta į mažas ir vidutines įmones (MVĮ), kurioms nuosavų investicijų papildymas įvairiomis ES struktūrinių fondų priemonėmis yra svarbi ir eksporto galimybes gerinanti investicija.

8 LENTELĖ. INFORMACIJA APIE EKSPORTĄ SKATINANČIAS FINANSINES PRIEMONES

Priemonės pavadinimas	Priemonės tikslas	Didžiausia skiriama suma	Padengiama tinkamų finansuoti projekto lėšų dalis, proc.
Verslo klasteris LT	Paskatinti kartu veikiančių MVĮ įsitraukimą į tarptautines veiklų grandines, siekiant rasti ar plėsti savo produkcijai eksporto rinkas	320 000 Eur	50 arba 100 proc.
Expo sertifikatas LT	Paskatinti įmones savo gaminamai produkcijai įgyti sertifikatus, leidžiančius lengviau ir paprasčiau eksportuoti į užsienio valstybes	144 810 Eur	50 proc.
InoConnect	Paskatinti privačiuosius ir viešuosius juridinius asmenis dalyvauti Europos įmonių tinklo organizuojamuose	10 000 Eur	50 proc.

⁵ Didžiausia tarptautinė žemės ūkio sektoriaus paroda Kanadoje

⁶ Paroda vyksta Paryžiuje, tačiau joje aktyviai dalyvauja Kanados subjektai

	renginiuose ir tokiu būdu surasti tarptautinius partnerius MTEPI veiklos srityse		
Expo Konsultantas LT	Suteikti reikiamą informaciją, konsultacinę, metodinę ir kitą paramą eksporto, potencialių rinkų paieškos, tarptautinės prekybos klausimais	6 500 Eur	85 arba 50 proc.
Tarptautiškumas LT	Suteikti reikiamą informaciją, konsultacinę, metodinę ir kitą paramą eksporto, potencialių rinkų paieškos klausimais MVĮ grupėms.	100 000 Eur	-
Naujos galimybės LT	Paskatinti įmones kuo daugiau dėmesio skirti naujų užsienio rinkų paieškai ir esamų rinkų plėtrai.	45 000 Eur	50 proc.

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis „Versli Lietuva“ duomenimis.

Daugiau informacijos apie priemones galima rasti internetiniame puslapyje <http://www.esinvesticijos.lt/>.

1.9. EKSPORTO Į KANADĄ NAUDA IR EKSPORTUOJANČIŲ ĮMONIŲ SĖKMĖS ISTORIJS

Apibendrinant, Kanada yra patraukli rinka Lietuvos eksportui:

- versle veikiančios žmonės (su išimtimis Kvebeko provincijoje) kalba angliškai;
- vyrauja europietiška artima verslo ir bendravimo tarp žmonių kultūra;
- geresnės konkurencijos su kitais į Kanados rinką eksportuojančiais subjektais galimybės.

Remiantis Eurostat duomenimis, į Kanadą eksportuoja daugiau nei 200 Lietuvos įmonių. Dalis jų eksporto veiklą įgyvendina jau daugiau nei dešimtmetį, kitos eksportuoti pradėjo pastaraisiais metais. Be to, tyrimo metu atliktos įmonių apklausos duomenys rodo, kad dauguma įmonių tikisi eksporto į Kanadą augimo ir tokį pokytį sieja su CETA. Žemiau pateikiame jau sėkmingai į Kanadą eksportuojančių Lietuvos įmonių pavyzdžius bei naudą, kurią, anot pačių įmonių, joms atneš CETA.

9 LENTELĖ. SĖKMINGO EKSPORTO Į KANADĄ PAVYZDYS (1)

<p>AB „Vilniaus pergalė“ – konditerijos gaminių gamyba ir prekyba užsiimanti įmonė, į Kanadą eksportuojanti šokoladinius saldinius. Eksportą į Kanadą įmonė pradėjo 2017 m., kai pavyko užmegzti ryšius su klientais tarptautinėse parodose.</p> <p>CETA laikinai įsigaliojus, buvo panaikinti muitai šokolado gaminiams, eksportuojamiems iš ES valstybių į Kanadą. Dėl šios priežasties „Vilniaus pergalė“ tikisi didinti eksporto į Kanadą apimtį. Siekdama atitikti Kanadoje taikomus šokolado gaminių ženklinimo reikalavimus, įmonė investavo į naujų pakuočių sukūrimą. Be to, didėjant eksporto į Kanadą apimtims, įmonė svarsto papildomai investuoti į savo gaminių platinimą Kanadoje.</p>	<p>Trumpa informacija apie įmonę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiklą vykdo nuo 1922 m. • Darbuotojų skaičius – 366 • Metinė apyvarta – 40 mln. Eur • Įsikūrusi Vilniuje
---	---

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis verslo subjektų apklausa ir interviu su įmonės atstovu.

10 LENTELĖ. SĖKMINGO EKSPORTO Į KANADĄ PAVYZDYS (2)

<p>UAB „Linum Studio“ - internetinę prekybą tekstilės gaminiiais vykdanči įmonė, į Kanadą eksportuojanti lino tekstilės gaminius. Eksportą į Kanadą įmonė pradėjo 2012 m., pasinaudodama tarptautinėmis internetinės prekybos platformomis, taip pat klientus rasti padėjo ir didelis reklamai skirtas dėmesys.</p> <p>CETA laikinai įsigaliojus, buvo panaikinti muitai tekstilės gaminiams, eksportuojamiems iš ES valstybių į Kanadą. Tai turėtų sumažinti „Linum Studio“ parduodamų gaminių galutinę kainą vartotojui ir leisti įmonei Kanadoje parduoti daugiau produkcijos. Įmonė tikisi, kad prasidėjus laisvesnei prekybai su Kanada, bus lengviau užmegzti naujus kontaktus Kanadoje.</p>	<p>Trumpa informacija apie įmonę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiklą vykdo nuo 2012 m. • Darbuotojų skaičius – 4 • Metinė apyvarta – 0,2 mln. Eur • Įsikūrusi Vilniaus r.
--	---

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis verslo subjektų apklausa ir interviu su įmonės atstovu.

11 LENTELĖ. SĖKMINGO EKSPORTO Į KANADĄ PAVYZDYS (3)

<p>UAB „Optolita“ – lazerių optinių ir elektrooptinių komponentų gamyba ir prekyba užsiimanti įmonė, daugiau nei 10 metų eksportuojanti į Kanadą. Ryšius su klientais Kanadoje įmonė užmezgė tarptautinėse parodose, taip pat daug dėmesio skyrė reklamai.</p> <p>UAB „Optolita“ 2016 – 2018 m. vykdo eksporto plėtros projektą, finansuojamą pagal priemonę „Naujos galimybės“. CETA laikinai įsigaliojus, buvo panaikinti muitai įmonės eksportuojamai produkcijai, tad įmonė tikisi, kad tai prisidės prie eksporto apimčių plėtros Kanadoje. Be to, įmonė ketina pasinaudoti po CETA įsigaliojimo atsiradusia galimybe dalyvauti Kanadoje organizuojamuose viešuosiuose pirkimuose.</p>	<p>Trumpa informacija apie įmonę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiklą vykdo nuo 2007 m. • Darbuotojų skaičius – 50 • Metinė apyvarta – 8 mln. Eur • Įsikūrusi Vilniuje
---	---

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis verslo subjektų apklausa ir interviu su įmonės atstovu.

12 LENTELĖ. SĖKMINGO EKSPORTO Į KANADĄ PAVYZDYS (4)

<p>UAB „Nosted mechanika“ - norvegų kapitalo dukterinė metalo apdirbimo įmonė, daugiau nei 10 metų į Kanadą eksportuojanti žiemai skirtas ratų grandines įvairių rūšių transporto priemonėms. Kanada – viena pagrindinių įmonės eksporto rinkų, o pradėti eksportą į Kanadą įmonei leido savininkų iš Norvegijos užmegzti ryšiai.</p> <p>CETA laikinai įsigaliojus, buvo panaikinti muitai įmonės eksportuojamai produkcijai ir tai yra pagrindinė priežastis, leidžianti įmonei tikėtis eksporto į Kanadą augimo. Augant eksportui įmonė ketina didinti darbuotojų skaičių, be to, daugės užsakymų Lietuvoje įsikūrusiems žaliavų tiekėjams.</p>	<p>Trumpa informacija apie įmonę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiklą vykdo nuo 2003 m. • Darbuotojų skaičius – 210 • Metinė apyvarta – 13 mln. Eur • Įsikūrusi Utenoje
---	--

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis verslo subjektų apklausa ir interviu su įmonės atstovu.

13 LENTELĖ. SĖKMINGO EKSPORTO Į KANADĄ PAVYZDYS (5)

<p>UAB „Lietpak“ – plastikinių pakuočių gamybą vykdanči įmonė, į Kanadą eksportuojanti pakavimo medžiagas. Partnerių dėka užmezgusi kontaktus ir radusi pirkėjus, įmonė 2017 m. pradėjo eksportą į Kanadą ir tikisi toliau didinti eksporto į Kanadą apimtis.</p>	<p>Trumpa informacija apie įmonę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiklą vykdo nuo 1991 m. • Darbuotojų skaičius – 628 • Metinė apyvarta – 130 mln. Eur • Įsikūrusi Vilniaus r.
---	---

Šaltinis: sudaryta BGI Consulting, remiantis verslo subjektų apklausa ir interviu su įmonės atstovu.